

**COMITETUL EXECUTIV
AL BĂNCII NAȚIONALE A MOLDOVEI**

HOTĂRÂREA nr.

din _____ 2019

**pentru modificarea unor acte normative
ale Băncii Naționale a Moldovei**

În temeiul art. 37 (3), 38, 79, 80 (4) și 105 din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.434-439, art.727), cu modificările ulterioare și art.10 din Legea nr.232/2016 privind redresarea și rezoluția băncilor (Monitorul Oficial al R. Moldova, 2016, nr. 343-346, art. 707), Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei

HOTĂRĂȘTE:

1. Regulamentul privind cadrul de administrare a activității băncilor, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 322 din 20.12.2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.1-5 art. 56 din 04.01.2019, înregistrat la Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu nr.1400 la 28 decembrie 2018), se modifică după cum urmează:
 1. La clauza de armonizare, textul „art.86 alin.(9)” se substituie cu textul „art.86”;
 2. La punctul 4, conform ordinii alfabeticе, se introduc următoarele noțiuni:
„capacitate de contrabalansare - abilitatea băncii de a deține sau de a avea acces la lichidități excedentare pe orizonturi de timp scurte, medii și lungi în vederea reacționării la scenarii de criză;”;
„mecanisme/ procese de stabilire a prețurilor de transfer a lichidității (LTP) – este un sistem intern al băncii de stabilire a costurilor de lichiditate, beneficiilor și riscurilor relevante în cadrul de gestionare a riscului de lichiditate ”;
„procesul de evaluare a adecvării lichidității interne(ILAAP) - procesul de identificare, măsurare, gestionare și monitorizare a lichidității interne, implementat de către bancă, în baza art. 79 din Legea nr.202/2017;”.
 3. Punctul 11, după cuvântul „are”, se completează cu textul „cel puțin,”.
 4. Punctul 16, subpunctul 5), lit.a) se completează cu textul „membru al organului de conducere”.
 5. La punctul 47, subpunctul 1), după textul „și prezintă” se exclude textul „spre aprobare”.
 6. La punctul 62, după subpct. 3) se completează cu subpct. 3¹) cu următorul cuprins:
„3¹) un proces de evaluare a adecvării lichidității interne (ILAAP);”.

7. La punctul 121 cuvintele „sunt tratate” se substituie cu cuvintele „este tratat”.
8. La punctul 160, subpct.7), ultimul alineat după textul „gradului de afiliere a acestora” se completează cu textul „cu banca”.
9. La punctul 241, subpct.1), după textul „garanțiilor oferite de aceasta” se completează cu textul „(pentru garanțiile oferite trebuie să fie stabilită și revizuită ulterior valoarea de ipotecă de către un angajat al băncii care are calificarea, abilitățile și experiența necesară pentru a efectua o evaluare și care este independent de procesul de luare a deciziei aferente creditului)”.
10. Punctul 263, în versiunea în limba română, se expune în următoarea redacție:
„Banca trebuie să asigure sisteme de informare, în baza cărora aspectele legate de riscul operațional să fie raportate în timp util, cu accent pe nivelul și tendința riscului, pe schimbarea valorii de bază a activelor și pasivelor, precum și a pozițiilor din afara bilanțului, pe efectul riscului operațional asupra profitului și fondurilor proprii.”;
11. Punctul 288, subpunctul 1), în versiunea în limba română, se expune în următoarea redacție:
„1) ipotezelor emise asupra activelor și pasivelor nepurtătoare de dobândă din afara portofoliului de tranzacționare (inclusiv fonduri proprii și rezerve);”.
12. După punctul 289, se introduc punctele 289¹- 289³ care vor avea următorul cuprins:
„289¹. Banca trebuie să elaboreze și să utilizeze propriile metodologii de calcul ale modificărilor potențiale ale valorii lor economice ca urmare a schimbării nivelurilor ratelor dobânzii, în conformitate cu profilul de risc și politicile de administrare a riscului aferente acestora. În cazurile în care metodologia internă a unei bănci este considerată inadecvată de către Banca Națională a Moldovei sau nu există o astfel de metodologie, banca trebuie să aplice metodologia standardizată descrisă în anexa nr. 2¹ la prezentul regulament. Metodologiile interne ale băncii trebuie să îndeplinească următoarele criterii:
 - 1) trebuie evaluat orice risc material al ratei dobânzii aferent activelor, pasivelor și pozițiilor extrabilanțiere ale băncii. În acest scop, trebuie incluse toate acțiunile bilanțiere și extrabilanțiere ale băncii sensibile la rata dobânzii;
 - 2) trebuie folosite concepte financiare general acceptate și tehnici de evaluare a riscului. În special, metodologiile interne trebuie să dea posibilitatea de a evalua riscul folosind metoda valorii economice;
 - 3) intrările datelor sunt specificate în mod adecvat (în corespundere cu natura și complexitatea acțiunilor băncii) din punctul de vedere al ratelor, scadențelor, reevaluării și altor detalii pentru a oferi o descriere destul de precisă a schimbărilor valorii economice;
 - 4) ipotezele metodologiei (folosite pentru a transforma pozițiile în fluxuri de numerar) sunt rezonabile, adecvat documentate și stabile în timp. Aceasta este deosebit de important în cazul activelor și pasivelor al căror comportament diferă considerabil de scadența contractuală sau reevaluare, și pentru produsele noi. Schimbările materiale ale ipotezelor urmează a fi documentate, justificate și aprobate de conducere;
 - 5) metodologiile de evaluare a riscului ratei dobânzii trebuie incluse în practicile de management zilnic al riscului. Rezultatul urmează a fi folosit la caracterizarea nivelului riscului ratei dobânzii pentru organele de conducere;
 - 6) metodologiile de evaluare a riscului ratei dobânzii trebuie să includă și șocul ratei dobânzii (sau parametrii echivalenți), cum este stabilit la punctul 289².289². Banca trebuie să calculeze modificarea valorii ei economice ca urmare a aplicării unei/unor schimbări bruște și neașteptate ale ratelor dobânzii, inclusiv utilizând șocul/șocurile standard de o dimensiune de minim 200 puncte de bază, în ambele direcții, indiferent de monedă. Calcularea și

raportarea modificării valorii economice se efectuează lunar - pe bază individuală și semestrial - pe bază consolidată.

289³. În cazul în care valoarea economică a unei bănci scade cu mai mult de 20% din fondurile proprii ca urmare a aplicării șocului/șocurilor standard stabilit/stabilite în pct. 289², banca va întreprinde măsurile necesare pentru diminuarea unui astfel de declin potențial, măsuri care pot include, printre altele, următoarele:

- 1) îmbunătățirea activității de administrare a riscului;
- 2) modificarea limitelor interne;
- 3) reducerea profilului de risc;
- 4) creșterea cerinței de capital reglementat.”;

13. La punctul 295, subpunctul 2), textul „datoriilor și elementelor” se înlocuiește cu textul „datorii și elemente”.
14. Denumirea secțiunii 9 din capitolul 2, titlul V se completează în final cu următorul text: „și salariații băncii”.
15. După punctul 319, se introduce punctul 319¹ care va avea următorul cuprins:
„319¹. Banca trebuie să dispună de reglementări interne privind modul și condițiile, inclusiv limita agregată la nivel de bancă, de acordare a creditelor salariaților săi. Salariaților băncii, care sunt persoane afiliate acesteia, li se acordă credite conform condițiilor prevăzute în Regulamentul nr.240/2013. Banca va ține o evidență aparte a tuturor creditelor acordate salariaților săi, care nu sunt persoane afiliate, cu indicarea sumelor și termenelor rambursării. Limita agregată se va stabili de către bancă luând în considerație nivelul riscurilor asumate de bancă.”.
16. Denumirea titlului VII se completează în final cu următorul text: „**ȘI PROCESUL DE EVALUARE A ADECVĂRII LICHIDITĂȚII INTERNE (ILAAP)**”.
17. După denumirea titlului VII se introduce denumirea capitolului I în următoarea redacție:

„Capitolul I

**PROCESUL INTERN DE EVALUARE A ADECVĂRII CAPITALULUI LA RISCURI
(PROCESUL ICAAP)”.**

18. La punctul 354 subpunctul 1) se exclude textul „potrivit art. 60 din Legea nr. 202/2017,”.
19. La punctul 358 textul „de art. 60 (4) din Legea nr. 202/2017” se substituie cu cuvântul „acesteia”, iar în final se completează cu următorul text „ în vederea acoperirii riscurilor asumate”;
20. La punctul 386, în versiunea în limba română, cuvântul „Băncă” se înlocuiește cu cuvântul „Banca”, iar după textul „anexa nr.3” se completează cu textul „cu anexarea copiilor, confirmate de bancă, a tuturor documentelor justificative menționate în raport”.
21. După punctul 387 se introduce capitol II în următoarea redacție:

„Capitolul II

**PROCESUL DE EVALUARE A ADECVĂRII LICHIDITĂȚII INTERNE (PROCESUL
ILAAP)**

387¹. În procesul instituirii și derulării continue a procesului ILAAP banca va respecta prevederile punctelor capitolului I din prezentul titlu ce se referă la procesul ICAAP care se vor citi și se vor aplica *mutatis mutandis* la procesul ILAAP în mod corespunzător.

387². Elementele și rezultatele simulărilor de criză din cadrul procesului ILAAP trebuie să fie coordonate cu cele din cadrul procesului ICAAP. Aceasta presupune luarea în considerare a ipotezelor-suport, rezultatele simulărilor de criză și măsurilor pe care intenționează să le întreprindă organul de conducere.

387³. Strategiile, politicile, procesele și sistemele băncii menționate la art. 79 (2) din Legea nr.202/2017 trebuie să fie ajustate în funcție de liniile de activitate, monede, sucursale și entități și includ mecanisme corespunzătoare de alocare pentru costurile de lichiditate, beneficii și riscuri.

387⁴. Banca trebuie să elaboreze metodologii pentru identificarea, măsurarea, gestionarea și monitorizarea surselor de finanțare, care se vor axa pe fluxurile de numerar semnificative prezente și preconizate din active, datorii, elemente extrabilanțiere, inclusiv din datorii contingente și posibilul impact al riscului reputațional.

387⁵. Banca trebuie să facă distincție dintre activele grevate și activele disponibile în orice moment, în special în situații de urgență. De asemenea, trebuie să se ia în considerare entitatea juridică în care se află activele, țara în care activele sunt înregistrate legal fie într-un registru, fie într-un cont, precum și eligibilitatea acestora și să se monitorizeze modul în care activele pot fi mobilizate prompt.

387⁶. Banca trebuie să ia în considerare și limitele juridice, de reglementare și operaționale existente, impuse potențialelor transferuri de lichidități și active negrevate dintre entități, din Republica Moldova și din alt stat.

387⁷. Banca trebuie să dețină diferite instrumente de diminuare a riscului de lichiditate, inclusiv un sistem de limite și rezerve de lichidități, pentru a putea face față diferitelor situații de criză, precum și o structură de finanțare și un acces la sursele de finanțare diversificate într-un mod corespunzător. Dispozițiile respective se reexaminează cu regularitate de către bancă.

387⁸. Banca trebuie să aibă în vedere scenarii alternative privind pozițiile de lichiditate și factorii de diminuare a riscurilor și să reexaminează ipotezele care stau la baza deciziilor privind poziția de finanțare, cel puțin, o dată pe an. În acest sens, scenariile alternative trebuie să vizeze în special elementele extrabilanțiere și alte datorii contingente, inclusiv cele ale entităților special constituite în scopul securizării sau ale altor entități speciale, în raport cu care banca acționează ca sponsor sau oferă un sprijin semnificativ sub formă de lichidități.

387⁹. Banca își va ajusta strategiile, politicile interne și limitele cu privire la riscul de lichiditate și va elabora planuri de urgență eficiente, având în vedere rezultatul scenariilor alternative menționate la punctul 387⁸.

387¹⁰. Banca trebuie să dispună de planuri de redresare privind lichiditatea care să stabilească strategii adecvate și măsuri de punere în aplicare corespunzătoare pentru a rezolva problema eventualei lipse de lichidități, inclusiv în ceea ce privește sucursalele stabilite într-un alt stat.

387¹¹. Planurile de redresare menționate la punctul 387¹⁰ vor fi testate de către bancă, cel puțin, o dată pe an, actualizate pe baza rezultatelor scenariilor alternative menționate la punctul 387⁷, raportate organului de conducere corespunzător și aprobate de acesta, astfel încât politicile și procesele interne să poată fi ajustate în consecință.

387¹². Banca va întocmi și va prezenta Băncii Naționale a Moldovei, anual, un raport referitor la procesul de evaluare a adecvării lichidității interne, care va cuprinde elementele prevăzute în prezentul titlu și în anexa nr.4, cu anexarea copiilor confirmate de bancă a tuturor documentelor justificative menționate în raport, inclusiv de identificare a aspectelor ce necesită îmbunătățiri și privind măsurile planificate în acest sens la nivelul băncii. Raportul respectiv urmează a fi examinat de către Banca Națională a Moldovei în cadrul procesului de verificare și evaluare prevăzut de art.100 alin.(1)-(4) din Legea nr.202/2017.”.

22. Se abrogă punctul 388.

23. Punctul 389 se completează în final cu următorul text: „, iar raportul menționat la pct. 387¹² trebuie să fie transmis în termen de 5 luni de la încheierea exercițiului financiar”.

24. După punctul 390 se completează cu punctele 390¹-390⁵, cu următorul cuprins:

„390¹. Banca sau persoanele care convoacă adunarea generală a acționarilor vor prezenta la Banca Națională a Moldovei, printr-o scrisoare de însoțire, informația cu privire la convocarea adunării generale a acționarilor, care va cuprinde, cel puțin, următoarele:

- 1) extrasul din procesul-verbal al ședinței organului de conducere care a decis cu privire la convocarea adunării generale a acționarilor sau al ședinței altor persoane care convoacă adunarea generală, după caz, care va conține datele prevăzute la art.53 alin.(8) lit.a)–g) din Legea nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni (în continuare – Legea nr.1134/1997);
- 2) copiile, semnate de către bancă/persoana care convoacă adunarea generală a acționarilor, a documentelor confirmative ce atestă măsurile întreprinse aferente prevederilor art.55 alin.(1) lit.b) sau alin.(2) din Legea nr.1134/1997;
- 3) copia publicației în care a fost plasat anunțul despre ținerea adunării generale a acționarilor, cu excepția cazului prevăzut la art.55 alin.(1) lit.b) din Legea nr.1134/1997.

390². Informația menționată la punctul 390¹ va fi prezentată după cum urmează:

- 1) în cazul adunării generale ordinare anuale a acționarilor, cel mai târziu cu 25 de zile până la ținerea acesteia;
- 2) în cazul adunării generale extraordinare a acționarilor, cel mai târziu cu 12 zile până la ținerea acesteia;
- 3) în cazul adunării generale repetate, cel mai târziu cu 10 zile până la ținerea acesteia;
- 4) în cazul în care adunarea generală a acționarilor se va desfășura în condițiile prevăzute la art.59 alin.(7) din Legea nr.1134/1997, informația se va prezenta în termen de 7 zile după adoptarea deciziei respective, dar cel mai târziu cu 3 zile până la ținerea adunării generale a acționarilor.

390³. În termen de 15 zile lucrătoare de la data închiderii adunării generale a acționarilor, banca va prezenta la Banca Națională a Moldovei copiile, semnate de către aceasta, a documentului prevăzut la pct.394 subpct.3) și a publicației în care a fost plasată decizia aprobată la adunarea generală a acționarilor. În cazul în care în cadrul adunării generale a acționarilor este adoptată decizia de majorare a capitalului social al băncii prin efectuarea emisiunii suplimentare de acțiuni, banca prezintă la Banca Națională a Moldovei, cel puțin, următoarele:

- 1) copia, semnată de către bancă, a deciziei privind emisiunea suplimentară a valorilor mobiliare aprobată de adunarea generală a acționarilor;
- 2) copiile, semnate de către bancă, a dării de seamă privind rezultatele emisiunii valorilor mobiliare și a listei subscriitorilor la valorile mobiliare plasate în baza deciziei adoptate la adunarea generală a acționarilor, întocmită conform cerințelor prevăzute de actele normative ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare. Informațiile menționate vor fi prezentate la Banca Națională a Moldovei în termen de 5 zile de la data desfășurării ședinței organului împuternicit la care s-au aprobat rezultatele emisiunii valorilor mobiliare.

390⁴. Banca Națională a Moldovei poate solicita prezentarea parțială sau completă a informației expuse în anexele din procesul-verbal al adunării generale a acționarilor.

390⁵. Sucursala băncii din alt stat va informa Banca Națională a Moldovei despre convocarea adunării generale a acționarilor băncii din alt stat, în cazul în care în ordinea de zi vor fi incluse chestiuni aferente activității sucursalei băncii din alt stat și prezintă o copie a ordinii de zi cel mai târziu cu 5 zile lucrătoare înainte de ținerea acesteia. În termen de 20 zile lucrătoare de la închiderea adunării generale a acționarilor, sucursala băncii din alt stat va prezenta la Banca Națională a Moldovei documentul prevăzut la pct. 394 subpct.4).”.

25. La punctul 391 cuvântul „acestora” se modifică în „acesteia”.

26. Punctul 394 se completează cu subpunctul 5) care va avea următorul cuprins:

„5) În termen de 6 luni de la încheierea exercițiului financiar, planul de redresare actualizat al băncii, pentru situația la 31 decembrie a fiecărui an.”.

27. La Anexa nr. 1:

textul „Anexa nr. 1 la Regulamentul privind cadrul de administrare a activității băncii” se substituie cu textul „Anexa nr.1 la Regulamentul privind cadrul de administrare a activității băncilor”

la punctul 1 subpunctul 7), textul „deținătorului/debitorului” se substituie cu textul „persoanelor indicate la subpct. 5)”, textul „locurile de muncă și funcțiile ocupate de către acestea,” se exclude, după textul „membru al organului de conducere ocupate” se include textul „de către persoanele respective”, iar după cuvântul „deținerile” se include cuvântul „acestora”;

la punctul 1 subpunctul 13) cuvintele „persoanei juridice” se substituie cu cuvântul „debitorului”, după textul „subpct. 2)-11)” se introduce textul „, cu excepția subpct. 7)” și după textul „subpct 2)-8)” se introduce textul „, cu excepția subpct. 5)”;

punctul 3 subpunctul 3) se expune în următoarea redacție: „informația curentă privind funcția de membru al organului de conducere ocupată”, iar din subpunctul 5) se exclude textul: „locurile de muncă și funcțiile ocupate de către aceștia”.

28. La Anexa nr.2 textul „Anexa nr. 2 la Regulamentul privind cadrul de administrare a activității băncii” se substituie cu textul „Anexa nr.2 la Regulamentul privind cadrul de administrare a activității băncilor”.

29. După Anexa nr. 2 se introduce Anexa nr. 2¹ la Regulamentul privind cadrul de administrare a activității băncilor cu următorul cuprins: „Anexa nr. 2¹ la Regulamentul privind cadrul de administrare a activității băncilor

Metodologia standardizată de calcul al modificării potențiale a valorii economice a unei bănci ca urmare a schimbării nivelurilor ratelor dobânzii

1. Pentru calcularea modificării potențiale a valorii economice a unei bănci ca urmare a schimbării nivelurilor ratelor dobânzii trebuie respectate următoarele principii:

a) toate activele și datoriile din afara portofoliului de tranzacționare și toate elementele extrabilanțiere din afara portofoliului de tranzacționare care sunt sensibile la schimbările ratelor dobânzii, inclusiv toate instrumentele financiare derivate pe rata dobânzii, sunt încadrate pe benzi de scadență prevăzute în tabelul nr.1. Încadrarea pe benzi de scadență se face separat pentru fiecare monedă în care sunt exprimate mai mult de 5% din activele sau datoriile din afara portofoliului de tranzacționare;

b) elementele bilanțiere sunt tratate la valoarea determinată conform punctului 5 din Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.111/2018;

c) instrumentele pe rată a dobânzii fixă sunt alocate potrivit perioadei reziduale până la scadență, iar instrumentele pe rată a dobânzii variabilă, potrivit perioadei reziduale până la următoarea dată de reevaluare - repricing date;

d) expunerile care creează probleme de procesare de ordin practic ca urmare a numărului considerabil și a valorii individuale relativ mici, cum ar fi creditele ipotecare sau cele rambursabile în rate - installment loans, pot fi alocate pe bază de metode de estimare cu suport statistic;

e) instrumentele financiare derivate sunt convertite în poziții pe instrumentul-suport relevant. Valorile luate în considerare sunt fie valoarea principalului aferentă instrumentului financiar suport, fie cea aferentă noțiunii acestuia;

f) contractele futures și forward, inclusiv forward rate agreements - FRA, sunt tratate ca o combinație între o poziție lungă și una scurtă. Scadența unui futures sau a unui FRA este perioada până la livrare

sau până la executarea contractului, la care se adaugă, dacă este cazul, durata de viață a instrumentului financiar suport;

g) swap-urile sunt tratate ca două poziții noționale cu scadențe relevante. Astfel, un swap pe rata dobânzii, în cadrul căruia o bancă primește o rată a dobânzii variabilă și plătește o rată a dobânzii fixă, se tratează ca o poziție lungă pe rată a dobânzii variabilă cu scadență echivalentă cu perioada până la următoarea dată de fixare a ratei dobânzii și o poziție scurtă pe rată a dobânzii fixă cu scadență echivalentă cu durata de viață reziduală a swap-ului. Segmentele distincte ale unui cross currency swap sunt încadrate pe benzile de scadență relevante pentru monedele respective;

2. Procesul de calcul constă în 5 pași:

a) la primul pas se compensează pozițiile lungi cu cele scurte în cadrul fiecărei benzi de scadență, rezultând o singură poziție lungă sau scurtă în fiecare bandă de scadență;

b) la al doilea pas se ponderează pozițiile lungi și scurte rezultate cu factorii de ponderare prevăzuți în tabelul nr.1 care reflectă sensibilitatea pozițiilor din diferite benzi de scadență la schimbarea presupusă a ratelor dobânzii;

c) la al treilea pas se însumează pozițiile ponderate rezultate, compensându-se pozițiile lungi cu cele scurte, și se obține poziția netă, scurtă sau lungă, ponderată din afara portofoliului de tranzacționare în moneda respectivă;

d) la al patrulea pas se calculează poziția ponderată pentru întregul portofoliu, exclusiv portofoliul de tranzacționare, prin însumarea pozițiilor nete, scurte sau lungi, ponderate, calculate pentru diferite monede;

e) la al cincilea pas se raportează poziția ponderată pentru întregul portofoliu, exclusiv portofoliul de tranzacționare, la fondurile proprii ale băncii.

Tabelul nr.1

Banda de scadență	Mijlocul benzii de scadență	Aproximarea duratei modificate	Modificarea presupusă a randamentului	Factorul de pondere
1	2	3	4	5=3*4
Până la 1 lună	0,5 luni	0,04 ani	200 puncte de bază	0,08%
Între 1 și 3 luni	2 luni	0,16 ani	200 puncte de bază	0,32%
Între 3 și 6 luni	4,5 luni	0,36 ani	200 puncte de bază	0,72%
Între 6 și 9 luni	7,5 luni	0,625 ani	200 puncte de bază	1,25%
Între 9 și 12 luni	10,5 luni	0,875 ani	200 puncte de bază	1,75%
Între 1 și 2 ani	1,5 ani	1,38 ani	200 puncte de bază	2,77%
Între 2 și 3 ani	2,5 ani	2,25 ani	200 puncte de bază	4,49%
Între 3 și 4 ani	3,5 ani	3,07 ani	200 puncte de bază	6,14%
Între 4 și 5 ani	4,5 ani	3,85 ani	200 puncte de bază	7,71%
Între 5 și 7 ani	6 ani	5,08 ani	200 puncte de bază	10,15%
Între 7 și 10 ani	8,5 ani	6,63 ani	200 puncte de bază	13,26%
Între 10 și 15 ani	12,5 ani	8,92 ani	200 puncte de bază	17,84%
Între 15 și 20 ani	17,5 ani	11,21 ani	200 puncte de bază	22,43%

Peste 20 de ani	22,5 ani	13,01 ani	200 puncte de bază	26,03%
-----------------	----------	-----------	--------------------	--------

”.

30. La Anexa nr.3 textul „Anexa nr. 3 la Regulamentul privind cadrul de administrare a activității băncii” se substituie cu textul „Anexa nr.3 la Regulamentul privind cadrul de administrare a activității băncilor”.
31. La punctul 2 din Anexa nr.3, după lit. d) se introduc alineatele e)-i) cu următorul cuprins:
 „e) schimbări semnificative (realizate sau planificate) asupra cadrului de administrare a riscurilor pe baza rezultatelor ICAAP;
 f) schimbări semnificative (realizate sau planificate) asupra modelelor de afaceri, strategiilor sau cadrelor de apetit la risc pe baza rezultatelor ICAAP, inclusiv acțiunilor de administrare (de exemplu, schimbarea pozițiilor de risc);
 g) schimbări semnificative (realizate sau planificate) asupra cadrelor ICAAP, inclusiv îmbunătățiri care să fie aduse în urma respectării validărilor interne, a rapoartelor de audit interne și rezultatele dialogului cu Banca Națională a Moldovei;
 h) explicații adecvate cu privire la modul în care banca garantează că respectivele cadre și modele ICAAP utilizate asigură rezultate fiabile;
 i) rapoartele de audit intern având drept obiect ICAAP.”;
32. La punctul 8 din Anexa nr.3, după lit.c) se introduce subpunctul d) cu următorul cuprins:
 „d) descrierea interacțiunii (integrării) dintre simulările de criză privind solvabilitatea și cele privind lichiditatea și, în special, a simulărilor de criză specifice ICAAP și ILAAP și a rolului simulărilor de criză în sens invers.”.
33. Se introduce Anexa nr. 4 la Regulamentul privind cadrul de administrare a activității băncilor după cum urmează:

„Informațiile ILAAP prezentate Băncii Naționale a Moldovei

A. Dispoziții generale privind informațiile specifice ILAAP:

În scopul acestui compartiment, se aplică *mutatis mutandis* (în mod asemănător, dar ajustat la context) prevederile compartimentului A din Anexa nr.3.

B. Informații specifice ILAAP:

1. Cu referire la stabilirea unui proces care să asigure faptul că banca deține un cadru solid și specific pentru administrarea riscului de lichiditate și de finanțare, inclusiv a unui proces pentru identificarea, cuantificarea și controlul riscurilor de lichiditate și de finanțare, banca transmite Băncii Naționale a Moldovei informații privind următoarele:
 - a) descrierea domeniului de aplicare al ILAAP, inclusiv o prezentare generală și justificarea oricăror abateri de la domeniul de aplicare prudential al cerințelor de lichiditate, cu recunoașterea posibilelor derogări;
 - b) descrierea procesului de elaborare a ILAAP, cu explicarea relației dintre toate componentele acestuia și justificarea modului în care respectiva elaborare asigură accesul băncii la lichidități suficiente;
 - c) criteriile aplicate de bancă pentru selectarea determinanților de risc semnificativi pentru riscul de lichiditate și de finanțare, inclusiv selecția monedelor semnificative pentru monitorizarea poziției de lichiditate și de finanțare;

- d) criteriile aplicate de bancă pentru selecția instrumentelor și ipotezelor adecvate pentru ILAAP, cum ar fi metoda de măsurare și previzionare a fluxurilor de numerar actuale și viitoare ale activelor, datoriilor și elementelor extrabilanțiere pe orizonturi de timp corespunzătoare.
2. Cu referire la implementarea deplină a unui proces care să asigure faptul că banca deține un cadru solid și specific pentru administrarea riscului de lichiditate și de finanțare, inclusiv a unui proces pentru identificarea, cuantificarea și controlarea riscurilor de lichiditate și de finanțare, banca transmite Băncii Naționale a Moldovei informații privind următoarele:
 - a) o evaluare a fluxurilor lichidităților și a pozițiilor de finanțare intragrup, inclusiv orice posibile obstacole juridice sau de reglementare în calea transferului lichidităților în cadrul (sub)grupului;
 - b) justificarea selecției determinanților de risc semnificativi și o prezentare generală cantitativă a acestor determinanți de risc, actualizată cu o frecvență corespunzătoare;
 - c) o prezentare generală cantitativă a profilului de finanțare și a stabilității sale percepute pentru toate monedele semnificative;
 - d) demonstrarea procesului de monitorizare a conformității cu cerințele prudențiale minime și suplimentare aferente riscului de lichiditate și de finanțare în conformitate cu art.139 (6), (7) din Legea nr.202/2017, inclusiv previzionarea conformității cu aceste cerințe în condițiile unor scenarii diferite de-a lungul unui orizont de timp corespunzător pentru scopurile ILAAP.
 3. Cu privire la strategia de finanțare, banca transmite Băncii Naționale a Moldovei informații cu privire la următoarele:
 - a) descrierea procesului general de elaborare a planului de finanțare, inclusiv a surselor de finanțare, a scadențelor, a piețelor-cheie, a produselor utilizate etc.;
 - b) după caz, un document privind politica de menținere a prezenței pe piețe pentru a asigura și a testa periodic accesul la piață și capacitatea băncii de a obține finanțare, dacă este relevant;
 - c) după caz, un document privind politica aferentă riscului de concentrare a finanțării, inclusiv privind principiile pentru măsurarea și monitorizarea corelației dintre sursele de finanțare și a legăturii economice dintre deponenți și alți furnizori de lichidități;
 - d) după caz, o politică privind finanțarea în monede străine, inclusiv cele mai relevante ipoteze cu privire la disponibilitatea și convertibilitatea acestor monede.
 4. Cu privire la punerea pe deplin în aplicare a strategiei de finanțare, banca transmite Băncii Naționale a Moldovei informații cu privire la următoarele:
 - a) planul actual de finanțare;
 - b) o prezentare generală cantitativă a caracteristicilor, cum ar fi volume, prețuri și apetitul investitorului, ale finanțării obținute recent și o analiză a fezabilității punerii în aplicare a planului de finanțare având în vedere (modificările cu privire la) volatilitatea pieței;
 - c) o perspectivă de evoluție (dorită) a poziției de finanțare pe un orizont de timp de perspectivă de 3 ani;
 - d) o evaluare a poziției de finanțare și a riscului de finanțare după punerea în aplicare a planului de finanțare;
 - e) informații despre testarea ex-post a planului de finanțare.
 5. Cu privire la strategia privind rezervele de lichiditate și gestionarea garanțiilor reale, banca transmite Băncii Naționale a Moldovei informații cu privire la următoarele:
 - a) metodologia acesteia pentru stabilirea dimensiunii interne minime a rezervei de lichidități, inclusiv definiția băncii privind activele lichide, criteriile pe care le aplică acestea pentru stabilirea valorii lichidității activelor lichide și constrângerile legate de concentrare și alte caracteristici de risc ale activelor lichide;

- b) politica de gestionare a garanțiilor reale, inclusiv principiile legate de locația și transferabilitatea garanțiilor reale, precum și rolul acestora în legătură cu îndeplinirea cerințelor prudentiale minime;
 - c) politica aferentă grevării cu sarcini a activelor, inclusiv principiile pentru măsurarea și monitorizarea atât a activelor grevate, cât și a celor negrevate cu sarcini și corelarea cadrului privind limitele și controlul aferent grevării cu sarcini a activelor cu apetitul la risc (de lichiditate și de finanțare) al băncii;
 - d) principiile privind testarea ipotezelor legate de valoarea lichidității activelor și momentul vânzării activelor sau încheierii unui acord repo cu activele incluse în rezerva de active lichide;
 - e) politica aferentă riscului de concentrare a lichidității în rezerva de lichiditate, inclusiv principiile de măsurare și monitorizare a oricăror pierderi potențiale de lichidități disponibile din cauza acestei concentrări.
6. Cu referire la punerea în aplicare a strategiei privind rezervele de lichidități și gestionarea garanțiilor reale, banca transmite Băncii Naționale a Moldovei informații privind următoarele:
- a) cuantificarea volumului minim al activelor lichide considerat adecvat pentru îndeplinirea cerințelor interne;
 - b) cuantificarea rezervei de lichidități actuale, inclusiv distribuția acestora pe produse, monede, contrapărți, regiuni/entități din cadrul grupului etc.;
 - c) descrierea diferențelor dintre definițiile elementelor „capacității de contrabalansare” și „activele cu un nivel ridicat de lichiditate și de calitate a creditului”, ultimele definite conform Regulamentului privind cerințele de lichiditate pentru bănci (proiect), cu includerea argumentelor ce demonstrează că respectiva capacitate de contrabalansare poate să acopere riscuri neincluse în Legea nr.202/2017;
 - d) previziuni ale evoluției volumului minim necesar la nivel intern al activelor lichide și al activelor lichide disponibile pe orizonturi de timp adecvate, atât în condiții „normale de activitate”, cât și de criză;
 - e) prezentarea generală cantitativă și analiza nivelurilor actuale și previzionate ale grevării cu sarcini a activelor, inclusiv detalii despre active grevate, precum și negrevate cu sarcini care ar putea fi utilizate pentru generarea de lichidități;
 - f) evaluarea duratei necesare pentru convertirea activelor lichide în lichidități direct utilizabile, ținând cont de obstacolele juridice, operaționale sau prudentiale iscate în utilizarea activelor lichide pentru a acoperi ieșiri de numerar;
 - g) analiza testării ipotezelor legate de valoarea lichidității activelor și momentul vânzării activelor sau încheierii unui acord repo cu activele incluse în rezerva de active lichide.
7. Cu referire la elaborarea mecanismului de alocare a costurilor și beneficiilor de lichiditate banca transmite Băncii Naționale a Moldovei informații privind următoarele:
- a) descrierea mecanismului de alocare a costurilor și beneficiilor de lichiditate, precum și a criteriilor de selecție a elementelor de lichiditate și de finanțare care să asigure luarea în considerare a tuturor beneficiilor și costurilor relevante, precum și a oricărei frecvențe de ajustare a prețurilor;
 - b) descrierea interconexiunilor dintre mecanismul de alocare a costurilor și beneficiilor de lichiditate și administrarea riscului și administrarea generală a băncii.
8. Pentru băncile care dispun de mecanisme de stabilire a prețurilor de transfer a lichidității (LTP), banca va asigura faptul ca informațiile prevăzute la punctul 7 să includă descrierea procesului de elaborare și funcționare a LTP și, în special, a interconexiunilor dintre LTP și procesul decizional

strategic, precum și a procesului decizional din cadrul departamentului de relații cu clienții cu privire la generarea de active și datorii.

9. Cu referire la punerea în aplicare a alocării costurilor și beneficiilor în cadrul mecanismului privind lichiditățile, banca transmite Băncii Naționale a Moldovei informații privind următoarele:
 - a) descrierea mecanismului actual de alocare a costurilor și beneficiilor de lichiditate și o prezentare generală cantitativă a calibrării sale actuale (având la bază curbe ale dobânzii, rate de referință interne pentru principalele categorii de active și datorii utilizate etc.);
 - b) descrierea integrării actuale a mecanismului de alocare a costurilor și beneficiilor de lichiditate în cuantificarea profitabilității în cazul generării de active și datorii noi, atât la nivel bilanțier, cât și extrabilanțier;
 - c) descrierea integrării actuale a mecanismului de alocare a costurilor și beneficiilor de lichiditate în gestionarea performanței, dacă este cazul, cu o defalcare pe diferite linii de activitate/unități sau regiuni.
10. În cazul băncilor care dețin mecanisme LTP, informațiile prevăzute la punctul 9 trebuie să acopere, de asemenea, funcționarea LTP și, în special, relația dintre LTP și ratele de risc -cheie.
11. Cu referire la elaborarea procesului de administrare a riscului de lichiditate pe parcursul zilei, banca transmite Băncii Naționale a Moldovei informații privind următoarele:
 - a) descrierea criteriilor și instrumentelor de măsurare și monitorizare a riscurilor de lichiditate pe parcursul zilei;
 - b) descrierea procedurilor de escaladare prevăzute pentru deficite de lichiditate apărute pe parcursul zilei, care asigură îndeplinirea la timp a obligațiilor legate de plățile scadente și decontări atât în regim normal de activitate, cât și în condiții de criză.
12. Cu referire la punerea în aplicare a procesului de administrare a riscului de lichiditate pe parcursul zilei, banca transmite Băncii Naționale a Moldovei informații privind următoarele:
 - a) prezentarea generală cantitativă a riscului de lichiditate pe parcursul zilei în ultimul an cu o frecvență corespunzătoare;
 - b) numărul total al plăților neefectuate și o prezentare cu explicații privind neefectuarea unor plăți importante sau neîndeplinirea unor obligații importante de către bancă în condiții de promptitudine.
13. În plus față de informațiile generale cu privire la simulările de criză, astfel cum sunt prevăzute la punctul 8, compartimentul A din Anexa nr.3, cu privire la procesul de elaborare a simulărilor de criză de lichiditate, banca transmite Băncii Naționale a Moldovei informații cu privire la următoarele:
 - a) descrierea scenariilor adverse aplicate și a ipotezelor analizate în cadrul simulărilor de criză pentru lichiditate, inclusiv a oricăror elemente relevante cum ar fi numărul de scenarii utilizate, domeniul de aplicare, frecvența de raportare internă către organul de conducere, determinanții de risc (macro și idiosincratice), orizonturile de timp aplicate și, după caz, defalcarea pe monede/regiuni/unități de activitate;
 - b) descrierea criteriilor pentru scenariile de calibrare, selecția orizonturilor de timp corespunzătoare (inclusiv pe parcursul zilei, dacă este relevant), cuantificarea impactului crizei asupra valorii lichidității activelor din rezervă etc.
14. Cu referire la punerea pe deplin în aplicare a simulărilor de criză de lichiditate, banca transmite Băncii Naționale a Moldovei informații privind următoarele:
 - a) rezultatul cantitativ al simulărilor de criză, inclusiv o analiză a (principalilor determinanți ai) acestui rezultat, și o descriere clară a relevanței rezultatului pentru limitele interne, rezervele de lichiditate, raportare, modelare și apetitul la risc;

- b) analiza cantitativă și calitativă a rezultatelor simulărilor de criză asupra profilului de finanțare.
- 15.** Cu referire la elaborarea planului de urgență pentru lichiditate, banca transmite Băncii Naționale a Moldovei informații privind următoarele:
- descrierea liniilor de responsabilitate pentru proiectarea, monitorizarea și executarea planului de urgență pentru lichiditate;
 - descrierea strategiilor pentru acoperirea deficitelor de lichidități în situații de urgență;
 - descrierea unui instrument pentru monitorizarea condițiilor de piață care să permită băncii să stabilească cu promptitudine, dacă se garantează sau nu escaladarea și/sau aplicarea măsurilor;
 - descrierea procedurilor de testare, după caz (având la bază exemple de vânzări de tipuri de active noi, depunerea de garanții reale la bănci centrale etc.).
- 16.** Cu referire la punerea în aplicare a planurilor de urgență pentru lichiditate, banca transmite Băncii Naționale a Moldovei informații privind următoarele:
- planul actual de urgență pentru lichiditate;
 - informații despre posibile acțiuni de administrare, inclusiv evaluarea fezabilității acestora și a capacității de a genera lichiditate în cadrul unor diverse scenarii de criză;
 - opinia conducerii cu privire la implicațiile tuturor informațiilor publicate de către bancă în legătură cu lichiditatea pentru fezabilitatea și promptitudinea acțiunilor de administrare incluse în planul de urgență pentru lichiditate;
 - o analiză recentă a simulărilor, inclusiv concluzii privind fezabilitatea acțiunilor de administrare incluse în planul de urgență pentru lichiditate;
 - descrierea opiniei interne cu privire la impactul punerii în aplicare a acțiunilor de administrare incluse în planul de urgență pentru lichiditate, de exemplu, cu privire la accesul băncii la piețele relevante și la stabilitatea generală a profilului său de finanțare pe termen scurt și mai lung.
- 17.** Pe lângă informațiile prevăzute de punctele 1-16 din compartimentul B din prezenta anexă, banca transmite Băncii Naționale informațiile justificative relevante, inclusiv procese-verbale ale ședințelor comitetelor relevante și ale organului de conducere, care să demonstreze elaborarea și punerea în aplicare eficientă a procesului ILAAP și, în special:
- aprobarea procesului general de elaborare a ILAAP;
 - aprobarea elementelor-cheie ale ILAAP, cum ar fi planul de finanțare, planul de urgență pentru lichiditate, mecanismul de alocare a costurilor și beneficiilor de lichiditate, ipotezele simulărilor de criză și concluziile cu privire la rezultate, apetitul specific la riscul de lichiditate și de finanțare, dimensiunea vizată și componența rezervei de active lichide etc.;
 - dovezi ale discuțiilor cu privire la (modificările privind) profilul de risc de lichiditate și de finanțare, încălcările limitelor etc., inclusiv ale deciziilor privind luarea sau nu, a acțiunilor de administrare;
 - exemple de decizii semnificative luate în cadrul comitetelor de aprobare a produselor noi, cu demonstrarea, după caz, a utilizării mecanismului de stabilire a prețurilor de transfer de lichidități (LTP) și opinii privind riscurile în luarea acestor decizii;
 - dovezi ale discuțiilor privind analiza fezabilității planului de finanțare având în vedere (modificările cu privire la) adâncimea și volatilitatea pieței;
 - dovezi ale deciziilor privind acțiuni de administrare în legătură cu riscul de lichiditate pe parcursul zilei după escaladarea internă ca urmare a unor evenimente din cursul zilei legate de lichidități;
 - dovezi ale discuțiilor despre rezultatul simulărilor de criză de lichiditate și ale deciziei privind orice acțiune de administrare sau lipsă a acțiunii;

- h) dovezi ale discuțiilor privind testarea regulată a planului de urgență pentru lichiditate și ale deciziilor privind adaptarea acțiunilor de administrare prevăzute în planul de urgență pentru lichiditate;
 - i) decizia privind dimensiunea și componența rezervei de active lichide;
 - j) dovezi ale discuțiilor privind testarea valorii lichidității activelor și momentul vânzării activelor sau încheierii unui acord repo cu activele incluse în rezerva de active lichide;
 - k) după caz, autoevaluări interne în care banca să poată avea oportunitatea de a justifica nivelul de conformitate raportat la criteriile publicate cu privire la gestionarea și controlul riscurilor care afectează ILAAP.”.
2. Se abrogă Regulamentul cu privire la acordarea creditelor de către bănci funcționarilor săi nr.33/09-01 din 18.09.1996, publicat în Monitorul Oficial al Republica Moldova nr.64 art.81 din 03.10.1996.
 3. Prezenta hotărâre intră în vigoare în termen de 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.
 4. Băncile, în termen de până la 31 mai 2020, vor prezenta primele raportări privind procesul de evaluare a adecvării lichidității interne (ILAAP) pentru situația din 31 decembrie 2019.